

dre, som der ved Foreningen af de kommunale Medlemmer (Amtsrådet) og Skoletilsynsmændene ogsaa vindes en i en anden Henseende brugbar Myndighed (se nedenfor ved ny § 23). Paa det her fremsatte grunde sig de af os, til at træde i Stedet for Lovudkastets §§ 20—22 og 24 foreslaaede nye §§ 17—19.

VI.

Den rigtige Vei til, under Bevarelse af Kommunernes naturlige Ret til at have en væsentlig Indflydelse paa Valget af den af dem lønede Lærer for deres Ungdom, at fjerne de Misligheder, der efter en meget udbredt Formening, som Udvalgets Flertal ikke tør underkjennde, fløbe ved den nu siden 1856 bestaaende Form for Skolelæreres Kaldelse paa Landet, synes at være den, der ogsaa tidligere er antydet og hvortil en noget tilsvarende har været paa Bane ved Spørgsmaalet om Menighedernes Indflydelse paa Valget af Præster, at der gives Kommunerne Valgret, men saaledes, at Skoledirektionen forud blandt Ansøgerne kan (foruden dem, der paa Grund af særlige Betingelser for Opnaaelsen af det paagældende Embede ikke kunne komme i Betragtning) udflyde et vist Antal og derved fjerne dem, der enten i det Hele eller Forholdene ikke egne sig for Embedet eller som ikke uden grov Forurettelse kunde foretrakkes for et større Antal betydeligt bedre kvalificerede Ansøgere. Naar saaledes et bestemt forkasteligt Valg efter uberettigede Hensyn er idelulftet, maa det Øvrige overlades Kommunen, og der sker ingen stor Skade ved, at personligt Kjenndskab og enkelte Ansøgerees Forbindelse med og Tilnyttning til Kommunen og dens Medlemmer faar nogen Indflydelse. Denne Fremgangsmaade have vi foreslaaet i (ny) § 21, der, som indeholdende den almindelige Regel, sættes foran Udkastets § 25 (22), og tilføjet de fornødne speciellere Bestemmelser. Til i Stedet for Kommunalbestyrelsen at sætte en besværlig Valgforsamling, hvorved toges Hensyn til de med Aarene hurtig væxlende Forældre til skolepligtige Børn, have vi ikke fundet Anledning, skjøndt Tanken derom har været bragt frem.

Denne almindelige Regel og Form udelukker efter vor Mening ikke den i Udkastets § 25 (22) opstillede, forud for Skoledirektionernes Udflydning virksomme Grænsse, hvorved et vist Antal bedre Embeder forbeholdes Lærere af en vis, men endnu ung og kraftig Alder. Men Flertallet tror, at ved de første Embeder bør der tillige, for saa vidt der er Spørgsmaal om første Ansættelse, tages Hensyn til Examenskarakteren, medens en vis, ikke lang Tjenestetid (5 Aar) kan udjevne Forskjellen heri.

Medundertegnede S. Pedersen erkjender de mindre heldige Virkninger af den nuværende Indstillingsret og mener, at den fore-

slaede nye Paragraf er stiftet til at raade Bod derpaa; men da han mener, at der i den indeholdes Sikkerhed for, at berettigede Hensyn ikke flydes tilside, anser han enhver videre gaaende Indskrænkning i Kommunens Ret for ligesaa utidsvarende som uigjæmmsfærlig, og maa derfor fraraade at beholde Udkastets § 25.

I den foreslaaede nye § 23 (efter Udkastets 25) har Flertallet taget Initiativet til inden visse Grændser og med Barmhertighed at imødekomme det oftere og fra flere Sider fremkomne Ønske, at der, ogsaa hvor der ikke kan søres fuldt juridisk Bevis for Forjæfelse, der medføre Embedsfortabelse, maa gives Kommunerne en Mulighed til at faae fjernet en Skolelærer, mod hvem der ikke blot i Kommunen bestaar, men af en tilstrækkelig kompetent og upartisk Myndighed efter foretagne Prøvelse antages ikke uden Grund at bestaa en stærk Formodning om grov Forsømmelse af hans Gjerning eller om en for hans Stilling uværdig Vandel eller med hans Kald uforenelige Egenstaber, fjernet fra Embedet og fjernet uden den fulde Pension. Vaade Skolelæreres Forhold til Kommunen med Hensyn til Kaldelse (efter den nu gjældende Lovgivning, i det Mindste i de fleste Tilfælde) og til Lønning, og den Forpligtelse til at betro ham Børnene, som de fleste ikke kunne unddrage sig ved at staffe dem anden Undervisning, synes at tilraade, at en saadan Udvei aabnes. I det efter vort Forslag udbannede Skoleraad haves formentlig en Myndighed, til hvilken Afgjørelsen af saadanne Andragender fra Kommunerne kan henvises med Fortrængning om Upartiskhed og Varetagelse af den Bestyldtes Ret og Forsvar lige over for Had eller lidenskabelig Ensidighed, og vi have søgt at foreskrive Former, der stikke mod Overdøvelse eller Svaghed.

De særlige Forhold paa Bornholm, hvor der kun er eet Provsti, kræve den i § 24 foreslaaede Modifikation.

VII.

Den Tilføielse, der af hele Udvalget (af Mindretallet med Forbehold af dets Stilling til hele Lovforslaget) er foreslaaet i Udkastets § 27 (ny 26), om at Statskassen skal tilflyde til Skolefonden Halvdelen af Skoleinspektøernes Honorar, behøver saa meget mindre særlig Motivering, som Lovudkastet (§ 24) paalægger Statskassen hele Lønningen til de deri opstillede Kredsinspektører.

I Lovforslagets § 28 (27) have vi baade i Henhold til Grunde, der ved første Behandling gjordes gjældende imod Uddeling af Præmier fra Ministeriet, og ifølge den Forandring og store Indskrænkning, der ovenfor er foreslaaet i Lovudkastets tredie Afsnit, foreslaaet Udelabelsen af det til Præmier bestemte Beløb, 20,000 Kroner